

Międzynarodowy Dzień Zerowej Tolerancji dla Okaleczania Narządów Płciowych Kobiet: Komisja wzywa, by położyć kres zbrodni godzącej w prawa człowieka

Z okazji zbliżającego się Międzynarodowego Dnia Zerowej Tolerancji dla Okaleczania Narządów Płciowych Kobiet, który przypada 6 lutego 2023 r., wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz wiceprzewodniczący Komisji Josep **Borrell**, wiceprzewodnicząca do spraw wartości i przejrzystości Věra **Jourová**, wiceprzewodnicząca do spraw demokracji i demografii Dubravka **Šuica**, komisarz do spraw równości Helena **Dalli** oraz komisarz do spraw partnerstw międzynarodowych Jutta **Urpilainen** wydali wspólne oświadczenie, w którym podkreślają zdecydowane zaangażowanie UE w walkę z okaleczaniem narządów płciowych kobiet na całym świecie:

Okaleczanie żeńskich narządów płciowych jest pogwałceniem praw człowieka i zbrodnią wobec kobiet i dziewcząt. Nie tylko nie przynosi żadnych korzyści zdrowotnych, lecz również powoduje skutki, z którymi dziewczęta i kobiety muszą się później zmagać przez całe życie.

Ta praktyka dotyczy ponad 200 mln osób na całym świecie. Szacuje się, że 600 tys. z nich mieszka w Europie. Musimy podjąć zdecydowane działania, aby wyeliminować tę praktykę, jeżeli mamy osiągnąć cele zrównoważonego rozwoju, w tym cel 5.3 dotyczący eliminacji okaleczania żeńskich narządów płciowych do 2030 r.

Kluczowe znaczenie dla wyeliminowania raz na zawsze okaleczania kobiet ma zmiana norm społecznych i płciowych, którą można osiągnąć poprzez współpracę z mężczyznami i chłopcami. Od 2016 r. UE przekazała 18,5 mln euro na wspólny program zwalczania okaleczania narządów płciowych kobiet realizowany przez Fundusz Ludnościowy ONZ i UNICEF, w ramach którego ustanowiono 1 758 koalicji z udziałem mężczyzn i chłopców.

W zeszłym roku Komisja zaproponowała ogólnounijne przepisy dotyczące zwalczania przemocy wobec kobiet. Nowe przepisy obejmą kryminalizację okaleczania żeńskich narządów płciowych w całej UE. W tym roku przedstawimy również zalecenie dotyczące przede wszystkim metod zapobiegania szkodliwym praktykom wobec kobiet i dziewcząt.

Do przypadków okaleczania żeńskich narządów płciowych często dochodzi nie na terytorium UE, lecz w państwach trzecich, do których dziewczynki są wywożone specjalnie w tym celu. Już od marca udoskonalony System Informacyjny Schengen będzie ostrzegał policję i straż graniczną, że mają do czynienia z osobą zagrożoną przemocą ze względu na płeć, w tym zagrożoną okaleczeniem żeńskich narządów płciowych.

W tym roku przypada 75. rocznica uchwalenia Powszechnej deklaracji praw człowieka. Najwyższy czas, by raz na zawsze wyeliminować przemoc wobec kobiet i dziewcząt. Naszym obowiązkiem jest bronić ich prawa do bezpieczeństwa i do decydowania o własnym ciele. Nie ma zgody na okaleczanie kobiet.

Kontekst

Zgodnie z definicją Światowej Organizacji Zdrowia okaleczanie narządów płciowych (obrzezanie) kobiet obejmuje całość zabiegów mających na celu częściowe lub całkowite usunięcie zewnętrznych żeńskich narządów płciowych lub inny rodzaj okaleczenia żeńskich narządów płciowych bez medycznego uzasadnienia. Szacuje się, że okaleczenie grozi 190 tys. dziewcząt w 17 europejskich krajach, zaś [600 tys. kobiet żyjących w Europie boryka się ze skutkami tych praktyk](#). Co roku co najmniej 20 tys. kobiet i dziewcząt ubiegających się o azyl przyjeżdża do Europy z krajów, w którym kobietom grozi okaleczenie. Okaleczanie narządów płciowych kobiet jest praktykowane w błędnym przekonaniu, że ma podłoże kulturowe lub społeczne. Poddawane tej praktyce są młode dziewczęta w okresie między niemowlęctwem a 15. rokiem życia. Okaleczanie żeńskich narządów płciowych to barbarzyństwo wobec kobiet i dziewcząt. Niesie ono ze sobą poważne krótko- i długoterminowe skutki dla zdrowia psychicznego i fizycznego ofiary.

Komisja Europejska dąży do wyeliminowania wszelkich form przemocy ze względu na płeć, zgodnie z unijną polityką równości. Zobowiązanie to przedstawiono w [Planie działania UE dotyczącym praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024](#), w [unijnej strategii na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025](#), w [trzecim unijnym planie działania w sprawie równości płci](#), jak również w [strategii UE na rzecz praw dziecka](#). Celem tej ostatniej jest wyeliminowanie przemocy wobec dzieci, w tym okaleczania żeńskich narządów płciowych, zarówno w UE, jak i na świecie. Zgodnie z tymi strategiami politycznymi i naszym zobowiązaniem do położenia kresu okaleczaniu kobiet w Europie i na świecie wspieramy ofiary, ich rodziny i społeczności oraz współpracujemy z ekspertami i politykami.

Wymóg kryminalizacji okaleczania żeńskich narządów płciowych zapisano w [Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej](#). Konwencję podpisały wszystkie państwa członkowskie UE, lecz ratyfikowało ją dotychczas 21 z nich. Komisja wraz z Radą podejmują wysiłki w celu przystąpienia UE do Konwencji. Komisja w pełni popiera przystąpienie UE do Konwencji.

8 marca 2022 r. Komisja przedstawiła [nowy wniosek w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej](#) a w 2023 r. przyjmie specjalne zalecenie dotyczące zapobiegania szkodliwym praktykom, między innymi okaleczaniu żeńskich narządów płciowych. Przewidziane działania obejmują dodatkowe specjalistyczne wsparcie i ochronę dla ofiar.

W ramach programu [Obywatele, równość, prawa i wartości \(CERV\)](#) finansowane są projekty dotyczące zwalczania przemocy ze względu na płeć, w tym zwalczania okaleczania żeńskich narządów płciowych. W ramach [zaproszenia do składania wniosków do programu DAPHNE na 2022 r.](#) przyznano 5,6 mln euro na dziesięć wybranych projektów. Dotyczyły one między innymi zapobiegania małżeństwom dzieci w społeczności romskiej w Bułgarii oraz stworzenia w Luksemburgu bezpiecznych przestrzeni dla kobiet i dziewcząt, gdzie migrantki mogłyby dzielić się doświadczeniami. Bardziej ogólne projekty dotyczyły z kolei działań młodych ludzi na rzecz zapobiegania okaleczaniu żeńskich narządów płciowych w Europie.

Od 7 marca kraje UE będą mogły korzystać ze zmodernizowanego Systemu Informacyjnego Schengen. Dostępna w nim będzie nowa kategoria ostrzeżeń, dzięki której organy krajowe będą mogły identyfikować potencjalne ofiary i uniemożliwić im wyjazd. Zapewni to ochronę kobietom i dziewczętom, które mogą stać się ofiarami przemocy ze względu na płeć, w tym okaleczenia narządów płciowych.

[Konwencja ONZ o prawach dziecka z 1989 r.](#), do której przystąpiły wszystkie kraje UE, również potępia okaleczanie narządów płciowych jako formę przemocy wobec dzieci. W 2021 r. Komisja przyjęła kompleksową [strategię UE na rzecz praw dziecka](#), która przewiduje konkretne działania i zalecenia w celu wyeliminowania wszelkich form przemocy wobec dzieci, w tym okaleczania żeńskich narządów płciowych.

W kontekście działań zewnętrznych i współpracy na rzecz rozwoju zwalczanie okaleczania narządów płciowych kobiet jest jednym z kluczowych działań przewidzianych w [Planie działania UE dotyczącym praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024](#) i w [unijnym planie działania w sprawie równości płci na lata 2021–2025](#). Znajduje to odzwierciedlenie w prowadzonych dialogach politycznych, a także w konkretnych inicjatywach, których przykładem jest wsparcie na rzecz [globalnego wspólnego programu zwalczania okaleczania narządów płciowych kobiet, realizowanego przez Fundusz Ludnościowy ONZ i UNICEF](#), [inicjatywy Drużyny Europy dotyczącej zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz praw seksualnych i reprodukcyjnych w Afryce](#) oraz [regionalnego programu „Spotlight Africa”](#), w ramach którego na walkę z tą praktyką w 17 krajach partnerskich przeznaczono 7,5 mln euro. Pomimo ograniczeń w czasie pandemii COVID-19 około 650 tys. kobiet i dziewcząt mogło skorzystać ze wsparcia dla ofiar przemocy ze względu na płeć, w tym wsparcia na rzecz zapobiegania szkodliwym praktykom. UE wspiera również projekty mające na celu zapobieganie okaleczaniu narządów płciowych kobiet na szczeblu krajowym za pośrednictwem Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka (EIDHR). Na przykład w Somalii UE wspiera zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie lobbingu i rzecznictwa. Z kolei w Sudanie UE wspiera reformę legislacyjną, której celem jest zwalczanie obrzezania kobiet w społecznościach wiejskich.

UE wspiera również [wspólny program na rzecz zwalczania okaleczania narządów płciowych kobiet realizowany przez Fundusz Ludnościowy ONZ i UNICEF](#). Od 2016 r. przekazała na niego 18,5 mln euro. UE dąży do zmiany norm społecznych i płciowych poprzez współpracę z mężczyznami i chłopcami, która ma kluczowe znaczenie dla wyeliminowania obrzezania kobiet. Do 2021 r. utworzono 1758 koalicji z udziałem mężczyzn i chłopców, którzy w swoich rodzinach i społecznościach aktywnie występują przeciwko okaleczaniu kobiet.

Także [pakt o migracji i azylu](#) przedłożony przez Komisję we wrześniu 2020 r. ma na celu wzmocnienie gwarancji ochrony osób ze specjalnymi potrzebami. Pakt ten zapewnia też możliwość ubiegania się o ochronę międzynarodową kobietom i dziewczętom, którym grozi prześladowanie lub okaleczenie narządów płciowych.

Dodatkowe informacje

Strony internetowe Komisji Europejskiej na temat zwalczania [przemocy ze względu na płeć](#)

Zestawienie informacji – [Prawda i mity na temat okaleczania narządów płciowych kobiet](#)

Zobacz [wideo](#) z udziałem komisarz Dalli oraz posłanek do PE Evelyn Regner i Assity Kanko na temat zerowej tolerancji dla okaleczania narządów płciowych kobiet

Badania Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn dotyczące [skali zjawiska okaleczania żeńskich narządów płciowych](#)

Pdf do druku

Zero tolerancji dla okaleczania narządów płciowych kobiet

polski (58.445 kB - PDF)

Pobierz (58.445 kB - PDF)

Oświadczenie

3 lutego 2023

